A°. 1852. N°. 228.

Opregte Maandagsche HAARLEMSCHE COURANT van 27 September.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

WEENEN, 21 September.

Van regeringswege is officieel aangekondigd, dat de inschrijvingen voor de leening van 80 millioenen meer hebben bedragen, dan het verlangde kapitaal, en dat derhalve de ingeschreven sommen in evenredigheid zullen verminderd worden, ten aanzien waarvan eerlang het noodige zal worden bekend gemaakt.

De ingeschrevene som wordt op 115 millioenen begroot. De voornaamste bankiers van Europa deelen daarin voor een bedrag van 73 millioenen: het huis *Rothschild* alleen voor 51. De Bank heeft voor 12 millioenen geteekend; de beurs van Triest voor 4. — In de verschillende steden en plaatsen van de kroonlanden heeft de inschrijving niet meer dan 15 millioenen beloopen.

De russische staats-kanselier, graaf *v. Nesselrode*, wordt in deze hoofdstad verwacht.

De fransche pretendent, graaf *v. Chambord*, vertrekt in het begin van de volgende maand naar Venetie. Alhier zijn vele voorname Legitimisten uit Frankrijk aangekomen, welke zich naar Frohsdorf begeven, om den graaf op den 29sten September, zijnen geboorte-dag, hunne gelukwenschingen aantebieden.

— Uit Italie wordt gemeld, dat ten gevolge van het gunstig berigt, ten aanzien van de gedragingen van de studerende jeugd aan de universiteiten van Pavia en Padua, de studien aan dezelve op denzelfden voet als voor 1848 zullen hervat worden.

BERLIJN, 23 September.

[*Uit bijzondere berigten.*] Morgen vertrekt de Koning van Potsdam, om den Groot Hertog van Oldenburg een bezoek te geven. Z. M. neemt de reis, over Hanover, alwaar H. D. eenige uren aan het Hof van Koning *George* zal vertoeven. Maandag wordt Z. M. terug gewacht In den loop van de maand October zullen H. H. M. M. de Koning en Koningin zich naar den Rijn begeven, en eenige dagen op het slot van den Stolzenfels doorbrengen.

Verscheidene pruissische officieren, met den generaal *v. d. Groeben* aan hun hoofd, zullen de wapenoefeningen der oostenrijksche troepen te Pesth bijwonen. Men meent deze omstandigheid te kunnen aanmerken als een bewijs, dat de handels-verwikkelingen tusschen Pruissen en Oostenrijk van geenen invloed zijn op de goede verstandhouding der gezamenlijke duitsche wapenbroeders.

De presiderende minister *v. Manteuffel*, die gisteren tamelijk ongesteld was, heeft heden zijn hôtel weder kunnen verlaten.

Tot welk besluit de gemagtigden der gecoaliseerde Staten in Munchen zijn gekomen, is heden hier nog niet bekend; ook niet, of zij het eens hebben kunnen geraken, omtrent eene verklaring, of eenige andere acte, welke door hunne respective Regeringen is, of zal worden goedgekeurd. Men vleit zich hier nog, dat Baden niet zal aanhouden op hetgeen Pruissen stellig heeft verklaard, niet te kunnen toegeven, en men meent te kunnen opmerken, dat tusschen Beijeren en Wurtemberg, over de hoofdvraagpunten geene eenstemmigheid heerscht. Uit den hartstogtelijken toon, op welken de oostenrijksche ministeriele bladen zich ten aanzien van het bekende besluit der pruissische Regering uitlaten, is duidelijk afteleiden, dat het kabinet van Weenen door dien, in zeker opzigt, beslissenden maatregel is verrast geworden. In Leipzig heerscht onder den handelsstand geene geringe en tevens eene zeer regtmatige bekommering. Aldaar is gesproken van het indienen van een zeer ernstig verzoekschrift aan de Regering. De politie heeft gemeend dit tot dus ver te moeten verhinderen.

FRANKFORT, 23 September.

[*Uit bijzondere berigten.*] Van verschillende zijden wordt gemeld, dat de Regeringen der gecoaliseerde Staten zich gekrenkt gevoelen, ter zake van het besluit der pruissische Regering van den 17den September: — dat de inhoud en strekking van dit besluit heeft medegewerkt, om hare gemagtigden tot eenstemmigheid te brengen, ten aanzien van de wijze, op welke hetzelve zou behooren te worden beantwoord. Hier ter stede meent de meerderheid dergenen, welke van dergelijke aangelegenheden kennis nemen, en dezelve kunnen beoordeelen, dat, indien er geene belangrijke verandering komt in dezen stand der zaken, er aan eene vernieuwing van het pruissische Tolverbond niet kan worden gedacht.

Onze Bonds-bezetting, bestaande zoowel uit oostenrijksche, pruissische en beijersche, als uit Frankforter troepen, zal, onder bevel van den oostenrijkschen generaal *v. Schmerling*, in den grooten wapenhandel worden geoefend. Ook de gemengde bezetting van Mainz zal, onder bevel van een oostenrijkschen generaal, daartoe uitrukken.

De oogst in onzen omtrek, inzonderheid der aardappelen, is verre van gunstig uitgevallen. De behoeftigen in deze streken zien den winter met bekommering te gemoet.

VAN DEN RIJN, 24 September.

Den 21sten is de Algemeene Vergadering van de Katholijke Vereeniging te Munster met eene plegtige godsdienst-oefening in de hoofdkerk geopend. Vervolgens zijn de leden, ten getale van meer dan 300, waaronder zeer hoog geplaatste personen, uit de verschillende oorden van Duitschland, in de daartoe ingerigte vergaderzaal bijeengekomen. Die zaal was tot dat einde op eene doeltreffende wijze versierd, en prijkte met onderscheidene borstbeelden, waaronder dat van den overleden aartsbisschop van Keulen, *Clemens August v. Droste*, eene voorname plaats bekleedde. Het aantal der hoorders en hoorderessen werd op 1800 begroot. Vooraan zaten de bisschop van Munster en de opper-regerings-president van Westfalen, de heer *v. Duesberg*.

De bisschop heeft het eerst het woord gevoerd, en daarbij zijnen hoorders te kennen gegeven, dat de algeheele vrijmaking van de Kerk van den Staat nog niet is verkregen; — dat de ondervinding op nieuw heeft geleerd, dat men in dit opzigt niet op menschen kan rekenen; — dat echter het vertrouwen op de bisschoppen, als de voorvechters voor het geloof, slechts behoeft te worden versterkt, om zeker te zijn van in den voortdurenden strijd de overwinning te zullen behalen. De redenaar heeft inzonderheid gewezen op de noodzakelijkheid van de stichting eener r. k. Universiteit voor Duitschland, en heeft ten slotte den aanwezigen zijnen zegen gegeven.

Tot voorzitter is benoemd de hofraad *Zell* uit Heidelberg; tot ondervoorzitter de baron *v. Ketteler* uit Thüle; tot secretarissen de heeren *Baudri* uit Keulen en *Moufang* uit Mainz. De Vergadering heeft zich in vier afdeelingen verdeeld, te weten: voor de Formalia, het opvoedingswezen, de Charitas en de belangen buitenslands; waarbij, op verzoek van den graaf *v. Stolberg*, nog eene vijfde is gevoegd, ten gunste van de Bonifacius-vereeniging. Onder de aangelegenheden, welke ter sprake zullen worden gebragt, telt men de bijdragen ter betaling van de proces-kosten van dr. *Newman* in Engeland, en de dusgenaamde vervolging der Katholieken in Mecklenburg.

— Een der bladen van Munchen verzekert, bij wijze van teregtwijzing van het officiele dagblad van Stuttgardt, en bij herhaling, dat de Coalitie niet kan komen tot eene vernieuwing van het Tolverbond, zonder een verzekerden waarborg voor het sluiten van een handels- of Tolverbond met Oostenrijk.

PARIJS, 23 September.

Bij den bestaanden twijfel, of de Prins-Voorzitter al dan niet gestemd is voor de verwisseling van zijnen tegenwoordigen titel met dien van Keizer, moet van groot belang worden aangemerkt een heden in het officiële dagblad geplaatst artikel, waarin bedektelijk wordt te kennen gegeven, dat de afkondiging van het Keizerrijk werkelijk ophanden is. In dat blad leest men te dier zake het navolgende:

„ Europa heeft de aandacht gevestigd op de gebeurtenissen, welke thans in het zuiden van Frankrijk plaats hebben. Een groot volk te aanschouwen, 't welk zich op eene zoodanige wijze met hart en ziel aansluit aan het opperhoofd, 't welk het zich zelf heeft gekozen, is werkelijk een verrukkelijk schouwspel! Men vergelijke toch den zegevierenden togt van den Prins, te midden van eene gerustgestelde bevolking, van de nationale feesten en de opgewondenheid der volksmenigte, met het verschrikkelijke schouwspel, 't welk der wereld beschoren zou zijn, indien niet de Voorzienigheid den man, die alles heeft gered, denkbeelden had gegeven en hem in het beslissende oogenblik ondersteund. Alsdan kan het wel niemand verwonderen, dat juist in die gewesten, waar het socialismus vast overtuigd was van zijne snoode ontwerpen ten uitvoer te kunnen brengen, de bevolking de levendigste geestdrift aan den dag legt.

„ En de volksmenigte, die den Prins met vreugde te gemoet snelt, bestaat zij slechts uit ééne partij, uit ééne enkele klasse, uit een gedeelte der fransche natie? Neen, het is het geheele volk: de geestelijkheid, de magistratuur, de adel zoowel als de burgerij, de land- en de zeemagt, de arbeidsman, de steden en het platteland; al de klassen, al de burgers zijn het, die zich aan hunnen arbeid ontrukken, om van de verst verwijderde punten des lands zich te vereenigen tot het brengen van hulde aan ware verdiensten, tot het geven van een blijk van waarachtige vaderlandsliefde. De hoogste kerkvoogden, die weten, *dat alle magt van God uitgaat en dat de stem des volks de stem Gods is*, huldigen den Prins, als hunnen Souverein, als den getrouwen Erfgenaam van hem die de altaren heeft hersteld; de regterlijke ambtenaren begroeten hem als den handhaver van het gezag der wetten; de waarachtige adel vereert hem omdat hij genoegzamen adel bezit om alle nationale roem en glorie te verheerlijken, en omdat hij geene andere plaats heeft ingenomen, dan die, op welke de regeringloosheid haren zetel had gevestigd; de burgerij dankt hem, omdat hij het vertrouwen heeft hersteld, het krediet bevorderd, handel en nijverheid heeft doen herleven; de krijgsmagt maakt staat op hem zoo als hij staat maakt op de krijgsmagt, en vooral erkent zij dankbaar het voorregt, dat hij op haar heeft gesteund om het land te redden; de zeemagt weet, dat hij met de grootste liefde voor haar bezield is en gevoelt levendig wat hij van haar verwacht tot bevestiging der weldaden des vredes zoowel, als tot handhaving der eer van de nationale vlag; de landbouwer en de fabriek-arbeider weten, dat hunne belangen geen oogenblik door hem uit het oog verloren worden, en allen, die in ellende verkeeren, zijn overtuigd, dat zij geen edelmoediger vriend hebben, niemand die meer dan hij medelijden met hunnen toestand gevoelt.

„ Welk eene treffende overeenstemming bestaat er tusschen den Prins en het volk. Een band, die als 't ware eene electrieke kracht heeft, vereenigt het hart der menigte met het zijne. Te vergeefs zouden diegenen, welke hem omringen, zich beijveren om de bevolking te verwijderen. De Prins wil zich onder het volk begeven: hij verlangt geene wachten, die hem van het volk afscheiden.

„ Is het nog wel noodig om te zeggen, dat de Prins de reis, welke hem in dadelijke gemeenschap brengt met de bevolking, hoofdzakelijk heeft ondernomen met het doel, om op de plaats zelve zich te gaan vergewissen van de behoeften, de belangen en de wenschen dergenen, die hun vertrouwen op hem hebben gesteld? Voorzeker zal de geestdrift, waarmede hij allerwegen wordt toegejuicht, hem diep treffen. Maar de Prins weet, dat zijne zending minder bestaat in het *ontvangen* van huldebetooning dan wel in het *verdienen* derzelve.

„ Van een anderen kant moet men niet uit het oog verliezen, dat Parijs geenszins geheel Frankrijk is. Het is billijk ja zelfs noodzakelijk, om aan die groote stad veiligheid en werk te waarborgen, haar te verfraaijen, in dezelve de kunsten en wetenschappen aantemoedigen, welke de glorie des lands uitmaken: — maar buiten hare muren leven nog 35 millioenen burgers, die allen gelijkelijk aanspraak maken op de bescherming van het Hoofd van den Staat.

„ Is het niet regtvaardig, dat die werklieden in groote steden, die bewoners van het platteland, welke twee malen reeds zich ten gunste van *Lodewijk Napoleon* hebben verklaard hem kunnen zien en hooren, en uit zijnen mond de verzekering zijner edelaardige bedoelingen vernemen? Elk wint bij die vertrouwelijke mededeelingen. De Prins erlangt daardoor nieuwe krachten en moed, het volk wekt zijn vertrouwen, en doet zijne liefde toenemen: de band tusschen de natie en haar opperhoofd wordt naauwer toegehaald, tot bevordering der welvaart en magt van het gemeenschappelijke vaderland.

„ Men zal zich de waarde herinneren, welke door den Keizer werd gehecht aan eene dadelijke gemeenschap met de bevolking. Slechts zelden genoot hij na den oorlog eenige rust; doch steeds bezigde hij die rust om de verst verwijderde punten van zijn Rijk te bezoeken: en op St. Helena heeft hij altijd levendig betreurd, dat hij de taak van een vader, die zelf zich gaat overtuigen van de behoeften van al zijne kinderen, niet beter heeft kunnen vervullen.

„ *Lodewijk Napoleon* heeft de tweede stad des lands verlaten. Overal, waar hij op zijnen nationalen togt stil heeft gehouden, is de geestdrift verdubbeld, even als de liefde der bevolking is toegenomen bij elke regeringsdaad van den Prins. Vier jaren geleden, werd hij door ruim vijf millioenen kiezers tot Voorzitter gekozen. Na den 2den December, hebben bijna acht millioenen zijnen moed toegejuicht, het zegel gedrukt op de zoo vruchtbare maatregelen zijner dictatuur en hem het hoogste gezag opgedragen. Frankrijk dankt hem den tegenwoordigen voorspoed des lands, nadat te naauwernood eenige maanden zijn verloopen. Ten gevolge van het gebruik, 't welk hij van dat gezag heeft gemaakt, wil Frankrijk zijne toekomst aan hem toevertrouwen.

„ Onder alle maatschappelijke klassen wordt hetzelfde gevoel bespeurd, hetzelfde verlangen geuit. Op de wenschen der Arrondissements-Raden zijn de meer bepaalde verlangens der algemeene Raden gevolgd; adressen van gemeentebesturen hebben die wenschen ondersteund; daarop is gevolgd de openhartige toejuiching der bevolking, die geene omwegen kent, geene bijoogmerken heeft, en er openlijk voor uitkomt, dat zij aan haren uitverkorene niet alleen het gezag wil geven, 't welk hij behoeft ter vervulling zijner taak, maar daaraan allen wil verbinden, waardoor het voor altijd aan hem zal blijven toevertrouwd, *al de titels*, waardoor het plegtstatig wordt gewijd en gehuldigd."

Vervolgens worden in het regeringsblad de voornaamste zinsneden aangehaald van de redevoering, welke Prins *Lodewijk Napoleon* te Lyon heeft uitgesproken, waarna het slot van het artikel aldus luidt:

„ De mannen, die door de Voorzienigheid worden aangewezen tot vervulling van eenige belangrijke taak, hebben geen belang hoegenaamd bij den titel, welke hun wordt gegeven. Hun persoonlijke roem zal daardoor bij de nakomelingschap noch verminderd noch verhoogd worden. Maar de natien hebben een aangeboren gevoel, waarop men acht behoort te geven, omdat het in het naauwste verband staat met haar waarachtig belang. Zoodra zij overgaan tot het bevestigen van het gezag in de handen van haar opperhoofd, dan willen zij daardoor hunne welvaart waarborgen. Frankrijk, 't welk zich reeds fier verheft, omdat aan zijn hoofd is geplaatst de erfgenaam van den roemrijksten naam, verwacht grootheid en vrede in de toekomst, door het gezag duurzaam te maken in handen van den Prins, welke het land heeft gered."

Al de dagbladen, welke de Regering ondersteunen, geven, op het voorbeeld van den *Moniteur*, in meer of min bepaalde bewoordingen te kennen, dat het Keizerrijk werkelijk zal worden ingevoerd. Zelfs het dagblad *l'Assemblée Nationale* verheugt zich daarover, omdat deze gebeurtenis een einde zal maken aan de Republiek. — De ontvangst te Grenoble gaat alle denkbeelden te boven. Overal wordt de Prins begroet als: *Zijne Keizerlijke Hoogheid*, en de openbare gebouwen zijn versierd met opschriften, waarbij niet alleen wordt gewaagd van den *Keizer*, maar zelfs van *Napoleon II* en *Napoleon III*. De Regering verzet zich in 't minst niet tegen al deze en dergelijke openbare vertooningen.

Hier ter stede is een geschrift uitgekomen, handelende over de invoering van het Keizerrijk. De tot dus ver niet genoemde schrijver zegt daarin, dat *Lodewijk Napoleon* in zich vereenigt, als administrateur, als uitvoerend staatsman en als schrijver van meer dan gewoon genie en uitstekende talenten, de bekwaamheden van eenen *Colbert*, eenen *Richelieu*, eenen *Pascal*, ja zelfs van *Napoleon den Grooten*. Er zijn er, die met bescheidenheid beweren, dat de schrijver willigt wat al te ver is gegaan in zijnen opgewonden ijver.

— De verkiezing van 26 September wordt steeds met de meest mogelijke onverschilligheid te gemoet gezien.

— De laatste alhier ontvangene berigten, betreffende den togt des Voorzitters, zijn uit de stad Valence en vermelden zijne komst aldaar in den avond van donderdag jl. De ontvangst is in allen deele gelijk geweest aan die in de steden, welke reeds door den Prins zijn bezocht geworden.

— Het evolutie-eskader van de Middellandsche-Zee is dezer dagen ter reede van Toulon aangekomen, waar zich thans mede bevindt de minister van Marine *Ducos*.

— De maarschalk *Jérôme Bonaparte* is heden naar het paleis te Meudon vertrokken, 't welk tijdelijk door den Prins-Voorzitter ter zijner beschikking is gesteld, in zijne betrekking als voorzitter van den Senaat.

— Dezer dagen is de minister van Binnenlandsche Zaken *de Persigny* hier teruggekomen. Hij heeft overwijld den Raad van ministers bijeengeroepen, ten huize van den minister van Justitie *Abatucci*. Tot dusver is de gemeenschap tusschen de bewindslieden alhier en den Voorzitter,

benevens de hooggeplaatste personen, welke zich in zijn gevolg bevinden, onafgebroken voortgezet geworden.

— De berigten uit de oostelijke departementen luiden iets gunstiger. In de laatste dagen was het water merkelijk gevallen.

LONDEN, 23 September ('s avonds).

De west-indische stoompaket *Parana* is gisteren te Southampton aangekomen, met 1,497,000 doll. in specie. De berigten loopen tot 3 September van St. Thomas. Op Jamaica, 29 Augustus, was de toestand, wat den handel, de cultuur en de gezondheid betreft, in den laatsten tijd niet verbeterd; maar er was veel regen gevallen, en dit was hoogst verblijdend voor de streken, die door de langdurige droogte en hitte zoo veel geleden hadden. Van de overige eilanden en uit Britsch-Guiana luiden de berigten gunstig, wat de gewassen betreft, doch men leed er veel aan koortsen; de sterfte was echter niet buitengewoon groot.

De met deze gelegenheid ontvangene tijdingen uit Peru houden in, dat het gouvernement niet alleen besloten had, om zijne regten op de Lobos-eilanden des noods gewapenderhand te verdedigen, maar ook werkelijk maatregelen daartoe genomen had. Intusschen was er een gemagtigde naar de Ver.-Staten gezonden, om daar over het geschil, betreffende die eilanden, te onderhandelen. Men twijfelt hier niet aan eene minnelijke vereffening.

Het mislukken der expeditie van generaal *Flores* tegen Ecuador heeft, naar het schijnt, dezen niet afgeschrikt van verdere ondernemingen van dien aard. Naar men meldt, organiseert hij in Chili eene nieuwe expeditie, en trekt het Bewind van Peru een leger (men spreekt van 10,000 man) aan de grenzen van Ecuador bijeen. Of dit een maatregel van voorzorg en tot zelfverdediging was, dan of Peru op nieuw *Flores* wilde ondersteunen, zou later moeten blijken.

— Maandag jl. heeft het in de omstreken van Balmoral, het tegenwoordige verblijf van het koninklijk gezin, sterk gesneeuwd.

's GRAVENHAGE, 24 September.

Bij besluit van 17 September heeft Z. M., — overwegende dat, ter bezuiniging en vereenvoudiging eene nadere regeling van de zamenstelling en de werkzaamheden van den Hoogen Raad van Adel, opgerigt bij besluit van 23 Julij 1814, wenschelijk is, — bepaald:

„ Art. 1. Met den laatsten December 1852 den werkkring van den Hoogen Raad van Adel te beperken tot het geven van adyies over aangelegenheden, den adelstand betreffende, en de gevallen waarin daaromtrent door onzen minister van Binnenlandsche Zaken aan ons zal moeten worden gerapporteerd, en de overige werkzaamheden van den Raad op te dragen aan het departement van Binnenlandsche Zaken.

Art. 2. Met die dagteekening aan den secretaris van den Hoogen Raad van Adel, jhr. mr. *R. A.* baron *van Hoëvell Nijenhuis*, eervol ontslag te verleenen;

en voorts gelijk ontslag te verleenen aan de verdere beambten bij dien Raad: *L. van Weleveld*, adjunct-commies, *J. H. Jalink*, klerk, *A. G. Zürcher*, wapenteekenaar, *B. van Holten*, kamerbewaarder, *J. A. Dornbach*, bode;

met behoud van hunne aanspraken op pensioenen of wachtgeld.

Art. 3. Met ingang van den 1sten Januarij 1853 jhr. mr. *W. J.* baron *d'Ablaing van Giessenburg*, thans lid van den Hoogen Raad van Adel, uit welke betrekking hem met die dagteekening eervol ontslag wordt verleend, te benoemen tot referendaris bij het departement van Binnenlandsche Zaken, tevens belast met de functien van secretaris van den Hoogen Raad van Adel, onder bepaling dat met die dagteekening zal eindigen het genot van het hem nu toegekende wachtgeld.

Art. 4. Te benoemen met ingang van den 1sten Januarij 1853, de heeren: jhr. mr. baron *van Hoëvell Nijenhuis* en jhr. mr. *L. N.* baron *van der Goes van Dirksland* tot leden van den Hoogen Raad van Adel, blijvende het voorzitterschap van den Raad opgedragen aan jhr. mr. *L. de Witte van Citters;* onder bepaling, dat de hoofd-ambtenaar van het departement van Binnenlandsche Zaken, die met de werkzaamheden van den Raad, welke volgens art. 1 aan dat departement overgaan, onder den minister zal zijn belast, steeds het secretariaat bij dien Raad zal bekleeden."

— Z. M. heeft den 1ste luit. kwartierm. *C. Alberti*, van het reg. gren. en jagers, wegens tijdelijke ongeschiktheid, op non-activiteit gesteld, — en benoemd: tot kapt. kwartiermeester den 1sten luit. kwart. op non-activ. *C. Alberti*, met bepaling, dat hij als zoodanig in zijne tegenwoordige positie zal verblijven; bij het 3de reg. vesting-artill. tot kapt. kwartierm. den 1sten luit. kw. *J. H. W. A. Smits*; bij het 2den reg. inf., tot 1sten luit. kwart. den 2den luit. kw. *O. J. de Haart;* bij het 1ste reg. inf., tot 1sten luit. kwart. den 2den luit. kw. *A. Dunnes*; bij het 2de reg. inf., tot 2den luit. kwart. den serg. tit. *A. J. Ninaber*; bij het 8ste reg. inf., tot 2den luit. kwart. den wachtmeester tit. *S. C. Rijnbende*; bij het batt. min. en sap., tot 2den luit. admin. van kleeding en wapening den serg. *H. J. G. Gosenson*; — verplaatst bij het reg. gren. en jag. den 1sten luit. kwart. *P. F. de Groot* van het 8ste reg. inf.

Bij besluit van 22 Sept. zijn de off. van gez. 3de kl. *H. Wortman* en *v. d. Hoek*, op hunne aanvraag, op grond van ligchaamsgebreken, op pensioen gesteld.

— Bij besluit van 22 Sept., heeft Z. M. tot directeur-hoofdonderwijzer der schilder- en teekenschool bij de Kon. Academie van Beeld. Kunsten te Amsterdam benoemd den heer *L. Roijer*, met behoud zijner betrekking van dir.-hoofdonderwijzer der school voor beeldhouwkunst.

Aan den heer mr. *Jer. de Vries* is, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend uit de betrekking van lid van den Raad van bestuur van 's Rijks Museum te Amsterdam.

'S GRAVENHAGE, 25 September.

Onder meer andere wetten is die, ter verhooging van de staatsbegrooting van 1851, voor de betaling van het achterstallige aandeel van Nederland in de russische schuld in Holland", uitgevaardigd. De wet is mede-onderteekend, zoo wel door den minister van Buitenlandsche Zaken, als door den minister van Financien.

— De Tweede-Kamer der Staten-generaal is tegen maandag bijeengeroepen. Men verwacht alsdan eene voordragt van het adres van antwoord op 's Konings aanspraak.

Naar men verneemt, zal de minister van Financien op aanstaanden maandag, nemens Z. M. den Koning, de ontwerpen van wet aanbieden, de staatsbegrootingen bevattende voor het dienstjaar van 1853.

HAARLEM, 25 September.

Ter eere van de algemeene vergadering en tentoonstelling van de Hollandsche Maatschappij van Landbouw, heden alhier geopend, is de vlag van den toren der Groote-kerk uitgestoken.

De tentoonstelling wordt door deskundigen als allezins belangrijk aangemerkt. De voortbrengselen van den akkerbouw bevatten niet minder dan 55 hoofdsoorten; — die van den tuinbouw 15; — die van de zuivelbereiding 14; — die van den houtteelt 7; — die van de bloemkweekerij 6, — waar van de meeste uit een aantal nummers bestaan. Meer dan twintig personen hebben landbouwkundige werktuigen ingezonden. Verschillende werktuigen en andere voorwerpen zijn bestemd tot prijzen, als onder andere eene ijzeren schotsche, en meer andere ploegen van *W. Jenken*; een dubbelden of twee-voren ploeg, gemaakt te Crabbendijke; eene kweek-egge van *J. Roeffs* te Loosduinen; — eenige manden en mandjes van *Thijs Gull* te Wijk-aan Zee. Onder de nagekomene voorwerpen heeft men opgemerkt eene verzameling van niet minder dan *veertig* verschillende maïs-planten, van *J. P. van Rossum*, op Zandbergen, bij Naarden.

Te Groningen (bij *van Bolhuis Hoitsema*) zijn uitgegeven *Verordeningen omtrent het middelbaar en lager onderwijs, uitgevaardigd voor de provincie Groningen*, welk werk vele voor de geschiedenis van het schoolwezen belangrijke stukken van algemeene en blijvende waarde bevat. De Gedep. Staten hebben de gemeenten gemagtigd om een exemplaar van die Verordeningen ten behoeve van de plaatselijke Toevoorzigten aantekoopen.

— Ten voordeele van de door den brand te Simonshaven geheel beroofden wordt bij de Gebr. *Hendriksen* te Rotterdam uitgegeven *Ernst en luim*, door *A. Hoogwerf*, heelmeester te Strijen.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

25 *September* 1852. — 4½ *ure.*

			van	tot	gebl.
NEDERL., Werkel. Schuld. . .	2½	pct.	63⅞	64	63⅞
„ „	3	„	76⅞	—	—
„ „	4	„	96½	9/16	—
Amortisatie-Syndicaat . . .	3½	„	95¼	—	—
Handelmaatschappij . .	4½	„	125¼	—	—
Oost-Indische Leening. .	4	„	—	—	96
Aand. Holl. Spoorweg.			—	—	—
Leen. „ „ .	4½	pct.	—	—	—
Aand. Rijn-Spoorweg . .	4½	„	—	—	—
FRANKRIJK, Certificaten . . .	3	„	—	—	—
„ . . .	5	„	—	—	—
RUSL., Obl. Hope & C°. . . .	5	„	108	—	—
„ „ 1828/1829.	5	„	—	—	—
Certificat. „ 1831/1833.	5	„	—	—	—
„ „ 1840 . . .	4	„	91½	—	—
„ bij Stieglitz. . .	4	„	91	⅛	91
„ „ „ N. .	4	„	—	—	—
Inschr. in Assignatiën . .	6	„	—	—	—
Certific. van „ . .	6	„	—	—	—
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500 . .		f	161	—	—
Obligatiën	4	pct.	—	—	—
SPANJE, Obligatiën	1	„	23 9/16	⅝	—
„	3	„	—	—	—
„ Binnenl. . .	3	„	45 13/16	⅞	45 13/16
Amortisable			6⅛	—	—
Bew. Coupon			2 13/16	⅞	2 13/16
OOSTENR., Oblig. bij Goll. .	5	pct.	—	—	—
„ „ „ . .	4	„	—	—	—
„ Metalliek . .	5	„	79	1/16	—
„ „ N. . .	5	„	91⅛	—	—
„ „ . .	2½	„	41⅛	—	—
BELGIE, Certificaten	2½	„	—	—	—
Rothschild, ...	2½	„	52¼	⅜	52 5/16
„	4½	„	—	—	—
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5	„	—	—	—
„ „ £ 200	5	„	—	—	—
PORTUGAL, Oblig. 5 pct. thans	4	„	—	—	—
„	4	„	39	1/16	—
Binnenlandsche à 1 conto	5	„	—	—	—
PERU, Geldl. 1849, thans . .	5	„	—	—	—
VENEZ., Oblig. 6 pct. thans .	3¼	„	—	—	—
GRENADA, Obligatiën. £ 100	2	„	21 5/16	⅝	—
MEXICO, Oblig. 1837 £ 100 .	3	„	—	—	—
N.-AMERICA, Americ. Bank-Actien.			—	—	—

Amsterdam Thesaurie 5 pc. 105½. Oostenrijk Metall. La. B. 5 pc. 90⅞. Sardinie 5 pc. 94¼. Grenada obl. uitgest. 10¾. Mexico obl. nieuwe 3 pc. 26. Noord-Amerika Philadelphia bij *Hope & C°.* 5 pc. 67 l. n°. De 2½ pc. Met. 1851 40⅝. — Beleening 2½. Prolongatie 2½.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit
Tot Nut des Obligatie-Handels.
J. BRASKAMP, Pres.

De binnenl. fondsen waren heden goed prijshoudend. De belgische en fransche waren iets flaauwer; de spaansche en portugesche onveranderd; de oostenrijksche en mexicaansche aangeboden. en de Grenada's tot merkelijk lagere prijzen verkrijgbaar.

MADRID, 18 September. De 3 pc. 47; 1 pc. 24 9/16.
WEENEN, 22 September. De 5 pc. Metall. 96⅜. Nieuwe 95½.
FRANKFORT, 23 September. Metall. 5 pc. 82⅞. Spanje 3 pc. 46¾.
PARIJS, 23 September. De 3 pc. renten 78 fr.; 4½ pc. 104 fr. 60. Spanje 1 pc. 23½; 3 pc. binnenl. 46.
ANTWERPEN, 24 September. Belgie 2½ pc. 55¾. Spanje 1 pc. 23⅜.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 25 September. Den 24sten dezer in Texel binnengekomen: *Harmonie*, Wilkens, Berdiansk; *Anna en Mientje*, Hazewinkel, Newcastle; de stoomb. *Burgem. Huidekoper*, Hull; *Alpha*, Winther, Drammen; *Oudine*, Moldenhauer, Fredrikstad: en uitgegisteren nog: *Hopende Zeeman*, Topzand Newcastle: en uitgezeild: de stoomb. *Wm. Pen*, Londen. Wind w. n. w.

Den 24sten dezer van Maassluis uitgezeild: *Economy*, Wright en *Robert & Henry*, Shepcott, beiden n. Newcastle; *Isabella*, Swinhoe, Shields; *Ceres*, Klasen, Stockton; *Johanna Facoba*, Schaaf, Aalborg. Wind n. w.

Den 30sten Julij van St. Helena uitgezeild: *Koning Willem II*, van Eijk Menkman, Amsterdam.

Den 4den Augus. te Callao binnengekomen: *Beurs van Rotterdam*, Veenstra, Pisco.

Den 13den dezer te Odessa binnengekomen: *de Hoop*, Mugge, Newcastle.

Den 20sten dezer was ter reede van Margate, *Batavia*, Uil, Hartlepool, n. Bombay.

Gepraaid: 31 Aug., op 39° 30′ n. b. en 13° 24′ w. l., *Europa*, Nolles, Cardiff naar San Francisco; 3 Sept., op 44° 24′ n. b. en 14° 40′ w. l. *Edouard Marie*, Eeltjes, dito naar dito; 4 dezer, op 40° 5′ n. b. en 13° 55′ w. l., *Jan Daniel*, Rotterdam naar Batavia; 9 dezer, op 45° 30′ n. b. en 10° 1′ w. l., *Duiveland*, Viersema, Cardiff naar Singapore; 10 dezer, op 45° 10′ n. b. en 10° 20′ w. l. *Delft*, Mulder, Rotterdam naar Batavia.

*** WOGNUM, 20 September 1852. Heden vierde deze gemeente feest, daar haar verdienstelijke onderwijzer der jeugd, de heer *Jb. Kwast*, op dien dag, 50 jaren in die betrekking met onverflaauwden ijver werkzaam was geweest. — In den vroegen morgen reeds wapperden de vlaggen te zijner eere. Het schoolgebouw was zoo wel binnen als buiten doelmatig versierd. Te negen ure nam het feest deszelfs aanvang. De schoolkinderen werden onthaald, hetwelk geene geringe vreugde onder het kleine volkje verspreidde. Te elf ure trad het gemeente-bestuur de school binnen, terwijl door de kinderen een op den dag toepasselijk lied werd aangeheven, en bragt den onderwijzer zijne hulde. Het werd daarin gevolgd door een aantal zijner voormalige leerlingen; de ambtsbroeders uit den omtrek; sommigen van hen die door hem tot onderwijzers der jeugd waren gevormd en opgeleid; zijne familie. Namens den weled. heer schoolopziener in dit district, die verhinderd was dit feest bijtewonen, werd den onderwijzer met deze voor hem zoo belangrijke gebeurtenis hartelijk gelukgewenscht, en hij van zijne deelneming verzekerd. Alles achtervolgd door het aanbieden van vele zeer fraaije en kostbare geschenken. Groot was de indruk, dien deze plegtigheid op den onderwijzer en alle aanwezigen maakte. Dit gedeelte van het feest eindigde met een danklied der kinderen.

Des avonds vereenigden zich allen, met eene aanzienlijke schare ingezetenen, weder in de school, waar den onderwijzer een feest was aangerigt, en waarop het aan geene toasten ontbrak ter eere van hem, dien deze dag was gewijd; aan den onderwijzersstand; aan opvoeding en onderwijs, enz.; afgewisseld door toepasselijk zingen. De deelneming en vreugde in en over het bijzonder voorregt, dat den waardigen en hooggeachten onderwijzer te beurt viel, waren algemeen, en zullen dezen dag nog lang bij de feestvierenden in aangename herinnering doen blijven.

Zwolsche STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

van af den **eersten October e. k.**, wordt het uur van *vertrek uit Amsterdam*, vervroegd op des morgens acht ure; de *dagelijksche* vaart der beide Stoombooten, (uitgezonderd Woensdags) blijft overigens op de aangekondigde wijze voortduren tot in November e. k., in verbinding met de doorloopende Diligencedienst naar *Groningen* en *Veendam*.

GROOTE VAUXHAL

TE HAARLEM.

Zondag 26 *September*, **GROOT HARMONIE CONCERT**, in de Sierlijk Gedecoreerde en Verlichte Zaal, ter eere der ***Maatschappij van Landbouw;*** *Maandag* 27 en *Dingsdag* 28, **SOIREES, INSTRUMENTAAL** en **VOCAAL**, zal gegeven worden door de Familie ***BEYERBOCK***, van Weenen. Aanvang 's avonds ten 8 ure. Entrée 75 Cents.

Leden der Maatschappij, op vertoon van hun Diploma, **vrije Toegang.**

Maandag morgen, *van* 12 *tot* 4 *ure*, **MATINÉE MUSICALE.** Entree 25 Cent in Vertering.

J. A. WOLFF.

Vijf-en-Twintigjarige Echtvereeniging
van
W. MIDDELHOVEN Jbz.
en
A. EBMEIJER.
ZAANDAM, 26 September 1852.

*** Getrouwd:
AMERSFOORT, 22 September 1852.
Dr. E. H. G. THYSSEN, van *Amsterdam*, en M. T. WEYMAN.

*** Getrouwd:
Mr. J. VERSFELT,
Ridder der M. W. O. 4e K., Raadsheer in het Hof van *Noord-Brabant*, en
Jonkv. U. C. C. VAN RAPPARD.
'S HERTOGENBOSCH, 23 September 1852.

*** Getrouwd:
Mr. H. A. NEBBENS STERLING
en
M. A. SCHALLIG.
AMSTERDAM, 23 September 1852.

*** Getrouwd:
ARNHEM, 23 September 1852.
A. L. DE BRUYN KOPS
en
A. W. VERKOUTEREN.
Eenige en algemeene kennisgeving.

*** Bevallen van een' ZOON *C. W. HAGENAAR*, geliefde Echtgenoot van
J. P. VAN ROUVEROY VAN NIEUWAAL.
BATAVIA, 6 Julij 1852.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, Vrouwe *A. C. COLLARD*, geboren *COLLARD.*
CUIJK, den 20sten September 1852.

*** Heden beviel voorspoedig van een' welgeschapen ZOON, *M. C. VAN DOORN*, geliefde Echtgenoote van
LITH, den 22sten September 1852.
A. C. SCHUIJLING, Rijks-Ontvanger.

*** Bevallen van een' ZOON *M. MARTINIUS. — HOOLBOOM.*
VEENENDAAL, 22 September 1852.

*** Heden beviel van een' ZOON *B. C. MENTZ*, Echtgenoote van
HENd. COSTER Hsz.
ALKMAAR, 23 September 1852.

*** Heden nacht beviel zeer voorspoedig van eenen ZOON *D. L. L. VAN DER LOEFF*, geliefde Echtgenoote van
S. F. VAN HASSELT.
SNEEK, den 24sten September 1852.
Eenige kennisgeving.

*** Bevallen van een' ZOON, Vrouwe *J. L. M. KRUL VAN STOMPWIJK — WALLAND.*
NIJMEGEN, 24 September 1852.
Eenige kennisgeving.

*** Bevallen van eene DOCHTER *J. R. E. VAN RYSSEN*, Echtgenoote van
J. D. DOORMAN.
UTRECHT, 24 September 1852.

_ Op den 18den April 1852, is aan boord van het Barkschip *de Elshout*, op reis naar *Batavia*, aan de gevolgen eener langdurige keelziekte, overleden, mijne hartelijk geliefde Echtgenoote MARIA THERESIA ELLINCKHUIJSEN, mij nalatende een Zoontje, te jong om zijn verlies te beseffen.

F. C. VAN DER PUTT.
Majoor der Oost-Indische Kavalerie.

_ In de maand Julij 1852, is in NEDERLANDSCH OOST-INDIË, in den ouderdom van bijna 43 jaren overleden, de Hoog-Welgeboren Heer KAREL GUSTAAF WILLEM GERHARD VAN DER FELTZ.

Eenige kennisgeving.

_ Den 14den September 1852 is te DORDRECHT overleden, aan een langzaam verval van krachten, JOHANNA BÜHLER. Gedurende bijna 30 jaren heeft zij mij trouw, eerlijk, met de meeste liefde en dankbaarheid gediend. Hare nagedachtenis zal zoowel bij mij, als bij mijne Kinderen in zegenend aandenken blijven.

Douairière VAN ZUYLEN VAN NYEVELT VAN EHRE,
geb. REPELAER.

_ In den ouderdom van ruim zes en zeventig jaren, overleed heden onze geliefde Moeder en Behuwd-Moeder H. SOETERS, vroeger Weduwe van *F. ten Bloemendal*, laatstelijk van *J. van Beek*. *Uit aller naam*,

H. TEN BLOEMENDAL.

DEVENTER, den 17den September 1852.

_ Heden overleed alhier, tot droefheid van mij, mijne Kinderen, Behuwd- en Klein-Kinderen, mijn geliefde Echtgenoot, de Heer PIETER VAN DER JAGT, Oud-Ontvanger van 's Rijks belastingen, in den ouderdom van bijna 90 jaren, van welke wij er ruim 59 gelukkig gehuwd waren. G. P. VAN VOLKOM,

BREUKELEN, Wed. *P. van der Jagt*.
17 September 1852. Eenige kennisgeving.

_ SCHERPENZEEL (Prov. *Vriesland*), den 19den September 1852. Heden overleed alhier, aan eene kortstondige ongesteldheid, onze veelgeliefde Broeder, de Wel-Eerw. Zeer-Geleerde Heer HENRICUS JOHANNES KUIPER, Predikant alhier, in den ouderdom van 52 jaren. H. W. KUIPER,

mede namens mijne twee Zusters.

Algemeene kennisgeving.

_ Heden werd ons onderhart diep getroffen door het afsterven van onze hartelijk geliefde Dochter, MAGDALENA GEERTRUIDA ALEIDA, in den bloeijenden leeftijd van bijna zeven en twintig jaren.

KERK-AVEZAATH, F. W. RAPPARD.
19 September 1852. J. E. RAPPARD — VISCH.

_ Het heeft den Almagtige behaagd, heden morgen circa negen ure, door den onverbiddelijken dood van mijne zijde weg te nemen, mijn innig geliefden en onvergetelijken Echtgenoot, den Wel-Eerw. Zeer-Gel. Heer C. G. VAN HULS, Emeritus Predikant, Ridder der Orde van den Ned. Leeuw, in den gezegenden ouderdom van bijna 76 jaren, waarvan ik ruim 51 jaren door den gelukkigsten band des Huwelijks met hem vereenigd was.

Op uitdrukkelijke begeerte van den overledene zullen, door mij alleen, de uiterlijke teekenen van rouw worden aangenomen. C. J. D'HARVANT,

BOXMEER, Wed. *C. G. van Huls*.
20 September 1852.

_ Na eene hoogst gelukkige Echtvereeniging van ruim 12 jaren, is heden avond ten half zeven ure, mijne hartelijk geliefde Echtgenoote GRIETJE TANIS, in den ouderdom van nagenoeg 36 jaren overleden.

GOEDEREEDE, A. GOEKOOP.
den 20sten September 1852. Eenige kennisgeving.

_ In AMSTERDAM is op den 21sten September 1852 overleden mijn Behuwd-Zoon ABRAM KIPS.

Wed. D. PAUW.

Verzoeke deze zoo binnen als buiten deze Stad als algemeene kennisgeving aan te nemen.

_ Heden overleed, tot diepe droefheid, van mij en mijne negen Kinderen, mijn teeder geliefde Echtgenoot, de Wel-Eerw. Zeer-Gel. Heer H. CLAASEN, Predikant bij de Hervormde Gemeente alhier. Wat wij in hem verliezen, kunnen alleen zij beseffen, die den waardigen Man en Vader van nabij hebben gekend.

MAASSLUIS, G. H. A. HELLENDOORN,
22 September 1852. Wed. *H. Claasen*.

Algemeene en bijzondere kennisgeving.

_ Heden overleed, na eene kortstondige ziekte, in den ouderdom van 85 jaren, JENNEKE VAN DEN END. Na ruim 50 jaren bij de Familie van den ondergeteekende de trouw en eerlijk gediend te hebben, bragt zij de vier laatste jaren haars levens in rust door.

J. H. A. ZIEGENHIRT VON ROSENTHAL.

CULENBORG, den 22sten September 1852.

_ Mijne geliefde Echtgenoot, CORNELIA VAN KORDENOORDT, werd mij heden, na eene ziekte van slechts weinige dagen, en eene genoegelijke Echtvereeniging van bijna 31 jaren, door den dood ontrukt. Wat ik met mijne beide Kinderen en Behuwde Dochter aan haar verlies, kunnen allen diegenen beseffen die haar van nabij kenden. D. NIEKERK.

'S GRAVENHAGE, 22 September 1852.

Eenige kennisgeving.

_ Heden werd ons onderhart diep getroffen, door het overlijden van ons geliefd Kindje, AAFJE, in den jeugdigen leeftijd van bijna *twee* jaren.

ZAANDAM, ARENT DE VRIES KZOON.
22 September 1852. G. DE VRIES, SMIT.

Eenige en algemeene kennisgeving.

_ Op den 29sten Augustus 1852 werd ik, met mijne negen Kinderen in diepen rouw gedompeld door het overlijden van mijnen hartelijk geliefden Echtgenoot, den Heer HERMANUS THEODORUS PRINS, oud Burgemeester der Gemeente Ede, in den ouderdom van ruim 65 jaren, na eene gelukkige Echtverbindtenis van 32 jaren.

BENNEKOM, M. G. DIBBETZ,
den 24sten September 1852. Wed. *H. T. Prins*.

Uithoofde van buitenlandsche Betrekkingen wordt deze eerst nu geplaatst.

_ Heden overleed ons innig geliefd en eenig Zoontje JOHAN CHRISTOPH, den leeftijd van slechts vijf maanden bereikt hebbende. J. C. REESSE JR.

AMSTERDAM. M. A. REESSE,
22 September 1852. geb. CARP.

_ Heden overleed, in den ouderdom van bijna 70 jaren, mijn geliefde Echtgenoot, CLAAS VAN DE STADT, diep betreurd door mij, mijne Kinderen en Behuwd-Kinderen. H. J. HOLST,

AMSTERDAM, Wed. *C. van de Stadt*.
23 September 1852.

_ Voor de groote belangstelling en deelneming mij betoond, bij het overlijden van mijn Dochtertje, betuig ik aan Familie en Vrienden, mijn hartelijken dank.

GIESSENDAM, J. VAN DER HOEVEN,
23 September 1852. Wed. *C. M. Brooshooft*.

_ Langs dezen gebruikelijken weg zeggen wij onzen hartelijken dank voor de menigvuldige blijken van deelneming en belangstelling, ondervonden gedurende de ziekte en bij het overlijden onzer geliefde Moeder.

ALKMAAR, P. J. VAN CRANS.
den 25sten September C. VAN CRANS,
1852. KONING.

_ *Het Bestuur der Gemeente* ZAANDAM, brengt ter kennisse van de belanghebbenden, dat, van de Geldleening, geautoriseerd bij Z. M. besluit van den 4den April 1846, N°. 67, zijn Uitgeloot ZES OBLIGATIËN, ieder groot in kapitaal *vijf honderd Gulden*, als:

N°. 13, 29 en 71, rentende drie percent.
en N°. 23, 31 en 43, rentende vijf percent.

Welke obligatiën, tegen overgifte van dezelve met de daarbij behoorende Coupons, op 1 November e. k. en vervolgens betaalbaar zijn gesteld, ten Kantore van den Stedelijken Ontvanger.

Zaandam, 23 *September* 1852.

Mr. H. J. SMIT,
Burgemeester.

_ Een ONDERMEESTER, Lid der Hervormde Kerk, bezitter van den 3den Onderwijzers-rang, niet onbekend met de beginselen der Fransche Taal en van goede getuigschriften voorzien, door de Militaire Dienst buiten betrekking, wenscht in dezelfde Betrekking geplaatst te worden. Brieven *franco*, onder de Letter A., aan het adres van den Heer J. C. METS JR., Onderwijzer te Sluis, in Zeeland.

_ Een Protest. Dag- en Kostschoolhouder in Braband, verlangt een' ONDERMEESTER van eenigen Rang, kennis der Beginselen van het Fransch, maar vooral van het Handteekenen zal tot aanbeveling verstrekken; bij gewone verpleging en gelegenheid om zich te bekwamen, is het Salaris van *f* 50 tot *f* 100 naar bekwaamheid. *Franco* Brieven, Letter R., bij de Heeren Boekhandelaren JOHs. NOMAN EN ZOON, te Zalt-Bommel.

_ In eene kleine Dorpsschool in Gelderland, wordt zoo spoedig mogelijk op billijke voorwaarden, een' ONDERMEESTER van de P. G. en eenigen Rang gevraagd, in staat de Beginselen van het Fransch te onderwijzen, en des noods de Kerkedienst waartenemen. Adres Letter A., *franco*, bij den Boekhandelaar F. VAN LANGEVELD, te Culenborg.

_ G. B. LALLEMAN, Onderwijzer te Moordrecht, vraagt tegen 1 November: Een' ONDERMEESTER van eenigen Rang, van de P. G. Zij, die geschikt zijn tot het geven van goed klassikaal onderwijs, en ervaren zijn in den Zang, zullen vooral in aanmerking komen. Adres met *vrachtvrije* Brieven, doch liefst in *persoon*.

_ In een Burgerlijk Gezin verlangt men: Een kundig en geschikt ONDERWIJZER van eenigen Rang, ten einde aan eenige jeugdige Meisjes Lager- en Middelbaar Onderwijs, zoo mogelijk ook Zang en Pianospel mede te deelen. Met opgave van verlangd wordend Salaris, kundigheden en ouderdom, gelieve men zich met *gefrankeerde* Brieven, te adresseren, onder Letters J. J., bij de Boekhandelaars BROESE & COMP., te Breda.

_ H. H. Kandidaten, die in de Vacature te Drempt, bij Doesborgh, eene PREDIKBEURT zouden willen vervullen, gelieven zich ten spoedigste met *franco* Brieven te wenden tot den Kerkeraad.

_ **POST-DIRECTEUREN.**

Ter verdere opleiding, verlangt men aan een der Postkantoren van dit Rijk, plaatsing voor een JONG MENSCH, van zeer fatsoenlijken Huize. Heeren Directeuren, die hierop reflecteren, gelieven zich, met opgave van de Voorwaarden, te adresseren met *gefrankeerde* Brieven, onder Letter A., aan den Boekhandelaar P. ENGELS, te Leyden.

_ Uithoofde van het niet aanvaarden der betrekking van STADS-APOTHEKAR door den benoemden; worden de gegadigden daartoe op nieuw opgeroepen, om zich in *persoon* of bij *gefrankeerde* Brieven vóór of uiterlijk op den 30sten September 1852, bij het Gemeente-Bestuur van Alkmaar aantemelden. De jaarwedde is vastgesteld op *f* 600, met vrije woning, zonder ameublement. Vroegere sollicitanten zullen hunne bewijsstukken niet weder behoeven in te zenden.

De dag van in dienst treding is bepaald op 15 October e. k.

Alkmaar, den 18den September 1852.

Burgemeester en Wethouders van Alkmaar,
F. C. W. DRUIJVESTEIJN.
De Secretaris,
DE DIEU FONTEIN VERSCHUIR.

_ In eene der volkrijkste Steden van Zuid-Holland, biedt zich, voor een JONG MENSCH, over eenig kapitaal kunnende beschikken, de gelegenheid aan Deelgenoot te worden, in eenen soliden *Wijnhandel*. Adres met *gefrankeerde* Brieven, onder de Letters A. T. A., bij de Boekhandelaars A. VAN HOOGSTRATEN EN ZOON, te 's Gravenhage.

_ Een JONG MENSCH van de P. G., geëxamineerd Apotheker, wenschte zich gaarne in eene *Apotheek* geplaatst te zien, in eene stad, waar gelegenheid is, om in een Chemisch Laboratorium werkzaam te zijn, om zich daarin een gedeelte van den dag verder te kunnen oefenen. Heeren *Apothekers*, die hierop reflecteren, gelieven zich met opgave van voorwaarden te adresseren, Postkantoor te Wormerveer, Litt. K.

_ **ATTENTIE.**

Er wordt gevraagd eene somma van ***f* 12/m à *f* 14/m** als EERSTE HYPOTHEEK, op solide vaste goederen. Adres *franco*, onder Ls. Z. A., bij J. H. KNOOP, Donkere Sparen te Haarlem.

_ **AAN OUDERS OF VOOGDEN.**

Bij eene fatsoenlijke Weduwe, van de Herv. Godsdienst, geëxamineerd in Talen, Opvoedkunde en verdere Wetenschappen, bestaat gelegenheid ter Inwoning en Opleiding van EENE à TWEE ÉLÈVES.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen door *franco* Brieven, onder Letter Z., bij den Boekh. HÖVEKER te Amsterdam, op de Heerengracht.

_ Tegen primo November wordt gevraagd, in een Hôtel te 's Gravenhage: Eene bekwame BUFFET-JUFVROUW, mede tot assistentie in de Huishouding. Men adressere zich, onder Letter P., bij den Boekverkooper J. C. ESTOR, te 's Gravenhage. Brieven *franco*.

_ Eene WEDUWE van eenigzins gevorderden leeftijd, wenschte gelegenheid te vinden ter besturing eener kleine *Huishouding*, bij eene bejaarde Dame tot Gezelschap te zijn, of eenige andere fatsoenlijke betrekking waar te nemen. Adres onder Letter D., aan de Boekhandelaren A. KLOOTS en COMP., te 's Gravenhage.

_ Tegen 1 November wordt gevraagd: eene knappe, brave KEUKENMEID, van de Protestantsche Godsdienst, haar vak goed verstaande; tevens om eenig Huiswerk te verrigten. Geene dan met goede getuigen voorzien, komen in aanmerking. Brieven *franco*, onder Letter A., bij den Boekhandelaar J. VAN GOLVERDINGEN, te 's Gravenhage.

_ Men vraagt met November te 's Gravenhage: Eene bekwame KEUKENMEID, van de R. C. Godsdienst, tusschen de 30 en 40 jaren en van welke men goede getuigenis kan bekomen. Adres met *gefrankeerde* Brieven, gem. Q., bij de Boekhandelaars A. VAN HOOGSTRATEN en ZOON te 's Gravenhage.

_ *Pour entrer en fonction au plustôt, on demande dans un Institut de la Gueldre, une ELÈVE-SECONDANTE, munie d'un acte d'admission et sachant bien le Français. Adresse franco lett. B., chez H. B. BREYER, Libraire à Arnhem.*

_ *On demande pour le premier Novembre: Une BONNE, de préférence Suisse, du culte réformé, pour avoir soin de trois petits garçons, ayant d'ailleurs déja servi comme telle, ce dont il est indispensable qu'elle produise les meilleurs certificats. On est prié de s'adresser par écrit sous l'initiale S., au Libraire J. WEDDING à Harderwijk, et d'affranchir les lettres.*

_ **NOORD-HOLLANDSCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.**

De Commissie van liquidatie der ontbondene *Noord-Hollandsche Stoomboot-Maatschappij*, gevestigd geweest te Krommenie, zal op Dingsdag den 5den October 1852, des namiddags ten 4 ure, in de Herberg genaamd *de Jonge Prins*, staande te Wormerveer, aan de Kaasmarkt, aan Heeren Aandeelhouders, en ten bijwezen van zoodanige belanghebbenden als wenschen tegenwoordig te zijn, afleggen REKENING en VERANTWOORDING van derzelver gevoerd beheer in de aangeduide betrekking: blijkende uit dezelve Rekening, dat na de gedane uitbetalingen, geene meerdere Gelden ter verrekening of uitdeeling voorhanden zijn.

_ Ondergeteekende maakt langs dezen weg zijne geëerde Stadgenooten bekend, dat de WINTER LESSEN in het TEEKENEN, op aanstaande Maandag den 4den October weder eene **aanvang** zullen nemen; ook dat er gelegenheid zal bestaan voor Kinderen van minder gevorderde leeftijd, op Woensdag en Zaturdag, des middags van 12½ tot 2 ure. Dewijl hij niets zal onbeproeft laten, wat tot verbetering van zijne Inrigting kan strekken, beveelt hij zich in ieders gunstig aandenken.

Haarlem. B. J. BOUWMEESTER,
Beeldhouwer.

HET GOEDKOOPE VERKOOPHUIS.

Op *franco* aanvrage verkrijgbaar:

Wandklokjes gaande Werk . . . . à *f* 1,40.
Id. id. id met Wekker . . . . à „ 1,90.
Koperen Strijkijzers, groot model . . . . à „ 1,00.
Id. Waterketels . . . . à „ 1,00.
Id. Gebruineerde Schenkketels met *Comfoor* . à „ 4,50.
Bougies de l'Etoile, 2e qual. à 45 1e qual, . . à „ –,50.
Spiegels, *Schilderijen*, *Porcelein*, *Kristal*, *Glas* en *Aardewerk*, mede tot zeer voordeelige prijzen.

Haarlem, I. J. HERMAN.
Groote Houtstr., Wijk 3, N°. 624.

_ **FRANCK'S GEZONDHEIDS-PILLEN**

zijn zacht Laxerend, Slijmafdrijvend en nuttig bij Lever-Ongesteldheden. Men adressere zich, *franco*, te Rotterdam, bij den Heer F. E. VAN SANTEN KOLFF, Apotheker.

BELANGRIJK BERIGT. Al de Doosjes die niet met ***groen lak*** waarop de Letters A. R. verzegeld zijn, moeten als ***namaak*** beschouwd worden.

De ZALF *en de* **PILLEN** *van* ***HOLLOWAY***, *zijn een onfeilbaar Middel voor den* **Ringworm** *en andere* **Huidziekten** *of* **Scorbutieke Aandoeningen.** De hevigheid van dergelijke Ziekten wordt aan-

merkelijk vermeerderd door de onzuiverheid des Bloeds. Dit te zuiveren is dus de eerste stap die gedaan moet worden bij de onderhavige ongesteldheden, en daartoe bestaat er wel geen krachtiger middel dan de *Pillen* van *Holloway*, gepaard gaande met de uitmuntende *Zalf*, aan welker vereenigde Heel- en Geneeskracht geene *Huidziekte* hoegenaamd kan weerstaan. Dezelve zijn ook zonder weêrga, ter genezing van oude *Wonden*, *open Beenen*, *Kliergezwellen* en andere *Verzweringen*.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: *Doosjes Pillen* à *f* 0,90, *f* 2,10, *f* 3,30, *f* 7,75, *f* 15,50, *f* 23,50, *Potjes Zalf* à „ 0,90, „ 2,10, „ 3,30, „ 8,15, „ 15,90, „ 23,90: Zijn op *franco* aanvragen, à contant, te bekomen bij *W. C. van Dort*, te 's Hage, bij *N. C. W. van Someren Brand*, te Dordrecht en bij *J. Straatman*, Hoofd-Depôthouder, te 's Hertogenbosch; alsmede te Londen, Strand 244, *Holloway's* Etablissement.

*** N. J. TEN BOSCH, J. J. ROOSEBOOM, J. W. NIENHUYS, E. P. L, ROYERE VERWIJDE, H. VAN VEEREN, R. FEITH, J. NOË A. Az., P. DE VRIES, A. DE MOL VAN OTTERLOO, A. M. VAN VALKENBURG & F. A. VAN DER BREGGEN, Makelaars, zullen op Woensdag den 29sten September 1852, te Amsterdam, des namiddags ten half een ure, ten Huize van *A. van Es*, in *de Brakke Grond*, in de Nes, aan de meestbiedende verkoopen: Eene partij van 853 Pakken PORTORICO TABAK. Alhier aangebragt met het Schip *Geertruida Alida*, Kapt. *Weist*, van Portorico. Liggende als nader bij Notitie zal worden aangewezen.

*** VERKOOPING in *de Bank van Leening* der Stad Haarlem, op Woensdag en Donderdag 29 en 30 September 1852, des voormiddags ten 10 ure, van MANS- en VROUWEN-KLEEDEREN, LINNEN, gemaakt GOUD, ZILVER, HOROLOGIEN, ENZ. Welke Goederen in voornoemde Bank zijn beleend geworden, in de maanden April, Mei en Junij 1851; dezelve zullen op den dag vóór den Verkooping openlijk te zien zijn. En dient tot narigt, dat men des Donderdags het gemaakt Goud, Zilver enz., zal verkoopen.

*** TE *HAARLEM*.

6 EN 7 OCTOBER 1852.

VERKOOPING van eene zeer belangrijke en uitgebreide Verzameling BOEKEN, bevattende verschillende Vakken van Wetenschappen en Kunsten, voornamelijk betreffende *Historie-*, *Oudheid-*, *Letter-*, *Geslacht-*, *Wapen-*, *Penning-* en *Muntkunde*, waaronder verscheidene *zeldzame* Werken uit de 15e, 16e en 17e Eeuw, enkele zelfs *hoogstzeldzame*; voorts eene niet onbelangrijke collectie MANUSCRIPTEN en AUTOGRAPHEN, waaronder een *Handschrift* voorkomt uit de Bibliotheek van de *Abtdy van Egmond*.

Deze aanzienlijke en goed geconditionneerde Bibliotheek, geheel en alleen nagelaten door den Heer *Klaas Kaan*, in leven Lid van de Provinciale Commissie van Geneeskundig Onderzoek en Toevoorzigt en Lid van den Gemeente-Raad van Haarlem, zal verkocht worden, op Woensdag 6 en Donderdag 7 October 1852, in **het Hof van Holland**, door den Boek- en Kunsthandelaar **J. RITSEMA**. Alles Maandag 4 en Dingsdag 5 October 1852, van 10 tot 3 ure, te zien. De *Catalogus* is bij den Verkooper te verkrijgen. Brieven *franco*.

*** A. B. VAN DER VIES, Makelaar, zal op Woensdag den 20sten October 1852, 's morgens ten 10 ure, in *de Brakke Grond*, te Amsterdam, verkoopen: Eene partij Linnen, Wollen, Katoenen en Zijden

MANUFACTUREN.

waaronder circa 400 ps. 6/4 zeer solide, opregt Vlaamsch LINNEN van *Brugge*, gemaakt van met de hand gesponnen Garens, met de hand geweven en op geene kunstmatige wijze gebleekt, behoorende tot de likwidatie van een sedert 50 jaren bestaand Handelshuis in Linnens, in West-Vlaanderen. Alles breeder bij Notitie en 2 dagen voor en op den verkoopdag te zien.

VERKOOP VAN ONROERENDE GOEDEREN.

Mr. C. C. VAN DER SCHALK, Notaris residerende te Noordwijk, zal op Donderdag den 30sten September 1852, des voormiddags ten 11 ure, in het Logement *de Witte Zwaan*, te Lisse, ter verkoop aanbieden:

De HOFSTEDE *HOUTLUST* met hare bijzonder wildrijke Jagt en daarbij behoorende goed onderhoudene Bouwmanswoning, Stalling, Schuren, Hooiberg, Boomgaarden, Tuingrond en Erve, benevens uitmuntende goed geconserveerde BOSSCHEN, en extra wel toegemaakte WEI- of HOOI- en BOUWLANDEN, alles staande en gelegen aan de Trekvaart, halfweg Leyden en Haarlem, in den Hoogeveenschen Polder, onder de Gemeente Noordwijkerhout, en zulks in 2 Percelen, te zamen ter grootte van 30 **Bunders**. 12 Roeden, 30 Ellen; alsmede nog eene strook BOSCH-HAKHOUT, langs een gedeelte van gezegde Hofstede, groot ongeveer 80 Roeden in Erfpacht; alles in het breede bij Biljetten omschreven.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van Mr. C. GERLINGS Jr., Advocaat en Notaris in de Koningstraat te Haarlem en ten Kantore van bovengenoemden Mr. C. C. VAN DER SCHALK, te Noordwijk Binnen.

*** Bij H. J. VAN VLOTEN, te Alkmaar, is van de Pers gekomen en algemeen verkrijgbaar gesteld:

DE VIER TEMPERAMENTEN,

Christelijke Beschouwingen, naar aanleiding van Lukas IX: 52—62, naar het Hoogd. van **FRIEDR. ARNDT.**

Inhoud: I. **Het Cholerische Temperament.**
II. **Het Sanguinische Temperament.**
III. **Het Phlegmatische Temperament.**
IV. **Het Melancholische Temperament.**

In gr. 8°. Prijs *f* 1.

Bovengenoemde Uitgever debiteert tevens met succes:

LAVATER'S ZELFBEPROEVING.

DERDE DRUK.

In heel linnen Bandje met Vergulden Stempel. Prijs *f* –,40.

*** De Boekh. GEBR. CAMPAGNE, te Tiel, hebben heden uitgegeven:

I. DE VOEDINGSBEGINSELEN.

Grondslagen eener algemeene Voedingsleer, door F. C. DONDERS. Prijs *f* 1,40.

II. P. J. CAMPAGNE'S HANDBOEK VOOR DROOGISTEN EN APOTHEKERS-LEERLINGEN.

Geheel vernieuwde en verbeterde uitgave, bewerkt, *in verband met de Pharmacopoea Neerlandica*. 1e Stuk. Prijs *f* 1,60.

III. WAT IS PLAATSELIJKE BELASTING?

door Mr. J. H. G. BOISSEVAIN. Prijs 25 Cents.

IV. DRONKENSCHAP EN KRANKZINNIGHEID.

Eene voorlezing door J. N. RAMAER, eerste Geneesheer aan het Krankzinnigen Gesticht te Zutphen. Prijs *f* 1,25.

Van denzelfden schrijver is nog uitgegeven door dezelfde uitgevers:

BLIK OP DE DIERLIJKE VERMOGENS EN HUNNE BETREKKING TOT DE ZIEL. Prijs *f* 2.
EEN WOORD AAN NIET-GENEESKUNDIGEN OVER KRANKZINNIGHEID EN KRANKZINNIGEN-BEHANDELING. Prijs . . . . *f* 1,40.
VOORLEZING OVER DEN TERUGKEER DER KRANKZINNIGHEID EN DE MIDDELEN OM DENZELVEN TE VOORKOMEN. Prijs . . . . *f* 0,60.

HEDEN MIDDAG

TEN VIJF UREN

aanvang der BOEKVERKOOPING te Leyden, bij den Boekhandelaar C. C. VAN DER HOEK, beginnende met de *Boekenkasten*, *Penningen* en *Munten*, *Instrumenten* en *Varia's*, *Prentwerken*, *Historieprenten*, *Portretten* en *Teekeningen*; Dingsdag *Gravuren*, *Etsen* en *Lithographien*; Woensdag en volgende dagen de *Boekwerken*.

*** Door J. NOORDUYN en ZOON, te Gorinchem, is algemeen verzonden:
Het Prospectus en de eerste Aflevering van

DE VOLKEN VAN DEN AARDBODEM,

volgens hunne Afstamming, Verwantschap en Eigendommelijkheden in Regeringsvorm, Godsdienst, Zeden, Gewoonten en Kleederdragt, door **H. BERGHAUS**, met één honderd en twintig, de Natuur getrouw gevolgde, extra fraai gekleurde Afbeeldingen, 2 Deelen, groot roijaal, uittegeven in 13 Aflev.

Indien de Inteekening op dit Prachtwerk van den beroemden *Berghaus* slechts gedeeltelijk aan de verwachting beantwoord, zal het geheele Werk nog voor het einde van 1853 worden gecompleteerd en mogt het niet worden vervolgd, dan zal men de Afleveringen aan zijnen Boekverkooper kunnen teruggeven. Aan de Inteekenaars wordt in het Prospectus een belangrijk faveur verzekert.

Alsmede:

GROOT WARMOEZIERS HANDBOEK

door T. F. UILKENS.

In groot 12vo, behalven het Voorwerk, 1064 Bladzijden **beslaande, duidelijk doch zeer compres gedrukt, in morée vergulden Band** à *f* 5,90.

Dit Boek bevat den Naamsoorsprong, de Geslachtskenmerken en verder omschrijvende Kenteekenen van alle Gewassen, die tot de Warmoezerij gerekend kunnen worden te behooren, zoowel van de Binnen- als Buitenlandsche Gewassen, de Landen en Streken van Oorsprong, waar zij worden Geteeld of in het Wild aangetroffen en de wijze van Voortkweeking zoowel op den Kouden Grond, als in de Broei- en Stookkassen, op Bouwlanden als in Moestuinen, en is het volledigste wat er over dit onderwerp in ons land is uitgegeven.

VOOR LEESGEZELSCHAPPEN,

REIS EENER VROUW

RONDOM DE WERELD,

van IDA PFEIFFER, geb. REYER.

Met Vignet. 2 Deelen, gr. 8vo *f* 6,20.

De onopgesmukte wijze, waarop deze moedige Vrouw hare ontmoetingen en gevaren mededeelt, pleiten voor de waarheid van hetgeen zij vermeld te hebben gezien en hetgeen haar is bejegend, en heeft zij welligt daaraan de onderscheiding te danken, waarmede zij nu ook in Oost-Indie door den Gouverneur-Generaal is ontvangen.

*** Bij A. VAN LOON, te Tiel, en verder bij alle Boekhandelaren is te bekomen:

I. De nieuwste Geheimen der Geneeskunde ontdekt of zekere vraagbaak en toevlugt in alle voorkomende ziekten. Naar HUFELAND. Naar den vijfden druk uit het Hoogduitsch à *f* 1,25.

Dit Werk bevat eene groote menigte eenvoudige middelen en raadgevingen, welke de natuur zelve tegen de kwalen en krankheden der menschen heeft daargesteld; men vindt er onder eene **menigte andere raadgevingen**, tegen: Bedorven maag, Zuur, Maagkramp, Doorloop, Diarrhé, Aanbeijen, Takken, Jicht en Rhumatisme, Aamborstigheid, Kramp in de borst, Longtering, Kroep en Heeschheid, Kinkhoest, Brand op het water, Pisopstopping, Graveel, Tandpijn, Hoofdpijn, Wormen, Vallende ziekten, Vrijsterziekte (Hysterie), Kolijk, Kramp der kuiten, Tusschenpoozende koorts, Geelzucht, Waterzucht, Zeeziekte, Scheurbuik, Zenuwzinkingkoorts, Klierziekte, Oogziekte, Onvruchtbaarheid, Onvermogen, Vergiftiging, Huid-uitslag, Verlamming, Gebreken der Borsttepels, Over den oorsprong en het overkomen der Cholera, enz. enz.

Dit Werkje is **onmisbaar** in ieder Huisgezin, vooral voor den Landman die meestal verstoken is van spoedige geneeskundige hulp; in Duitschland is het reeds vijf maal herdrukt, hetgeen tot eene genoegzame waarborg strekt van deszelfs nuttigheid.

II. **HEPHATA.** Aanwijzing om de ondeugd der zelfbevlekking in de volksschool te bestrijden.

Een Handboek voor elken Onderwijzer, wien het ware heil der Menschheid ter harte gaat, door A. B. ZORN, Pred. te Lobstädt, naar de 2e druk uit het Hoogduitsch vertaald door D. BOMHOFF HZN. *f* 1,25.

Niet alleen voor Onderwijzers, maar ook voor elken Huisvader is dit Handboek **onmisbaar**.

*** VEILING VAN VASTE GOEDEREN.

Op Woensdag den 6den October e. k. des voormiddags 11 uur, zal ten Herberge van *H. Hesselink* te Enschede, publiek worden geveild:

De zoogenaamde **RIGTERSBLEEK**, **gelegen op circa** 20 minuten afstand van Enschede, niet ver van den Straatweg naar Hengelo, bestaande in een Woonhuis, een Huis voor den landbouw met annexe Schuur, een Wonershuis, een groote Tuin, benevens ruim 12 Bunders **WEI-**, **BOUW-** en **HOOILAND** en gedeeltelijk ontgonnen **HEIDE**. Alles zeer gunstig gelegen om te worden ingerigt voor eene Buitenplaats. Nadere informatiën ten Kantore van den Notaris GREVE te Lonneker. Brieven *franco*.

*** Bij den Boekhandelaar J. J. VAN BREDERODE te Haarlem, wordt uitgegeven:

DE DAG DES HEEREN,

CHRISTELIJKE OVERDENKINGEN OP DEN EERSTEN DAG DER WEEK.

Inhoud der bladen van Sept. 5, 12, 19 en 26.

J. F. Schimsheimer, de vrijmakende kracht der waarheid, Joh. VIII: 32.
J. B. H. Bruinier, Gideon, Richt. VI: 33—VI: I.
D. Chantepie de la Saussaije, De worsteling van Jacob, Gen. XXXII: 24—31.
G. Barger, Zacchéus (Eene bijbellezing), Luc. XIX: 4, 5.

Elk Zondags- of Weeknummer kost **SLECHTS 11½ Cent.**

DE DOOD

IN HET LICHT DER OPENBARING.

OVERDENKINGEN BIJ STERFGEVALLEN,

TEN GEBRUIKE BIJ DE

OPENBARE OF HUISSELIJKE GODSDIENST-OEFENINGEN,

DOOR

J. C. F. WILD,

Predikant te Schönberg.

Naar het Hoogduitsch vrij vertaald.

INHOUD:

I. De oorsprong van den dood.
II. De dood eene straf, naar Luc. 6: 23.
III. De drievoudige dood, naar Gen. 2: 17.
IV. De dood, door God bepaald, naar Job 14: 5.
V. De door eigen moedwil berokkende dood, naar Spr. 10: 27.
VI. Het onzekere des doods, naar Spr. 27: 1.
VII. De menschen nietigheid en de heerschappij des doods, naar Job 14: 1, 2.
VIII. De bitterheid des doods, naar Job 17: 1.
IX. Christus, de Overwinnaar des doods.
 1.) Christus onze beste troost in 't sterven, naar Joh. 3: 16.
 2.) Christus heeft ons van den dood verlost, naar Hebr. 2: 14, 15.
 3.) Hoe gerust men kan sterven met Christus woord op de lippen: *Vader, in Uwe handen bevele ik mijnen geest!* naar Luc. 23: 46.
X. De vroegtijdige dood.
 1.) Gods goedertieren oogmerken, wanneer Hij ons kinderen ontneemt, naar Jer. 29: 11.
 2.) Wat ons, bij het afsterven van onze kinderen, moet bewegen om te zeggen: „ *De Heer heeft gegeven; de Heer heeft genomen, de naam des Heeren zij geloofd!* Job 1: 21.
XI. De late dood.
 1.) Welke oude lieden rijp zijn voor 't graf, naar Job 5: 26.
 2.) Godzaligheid in de jeugd, het beste wapen tegen den somberen onderdom, naar Pred. 12: 1.
XII. De langzame dood, naar Ps. 6: 3, 11.
XIII. De plotselinge dood.
 1.) De onverwachte, schielijke dood, een onbedriegelijk kenmerk van Gods ongenoegen, naar Ps. 73: 19.
 2.) De plotselinge dood, daarentegen weer een blijk van Gods genade, naar Gen. 5: 24.
XIV. De rampzalige dood, naar Ps. 1: 4—6.
XV. De zalige dood.
 1.) Zaligheid des Christens onder de grootste doodssmarten, naar Hand. 7: 55—59.
 2.) „ *Zalig zijn de dooden die in den Heere sterven!*" Openb. 14: 13.
XVI. Voorbereiding voor den dood.
 1.) De regte wijsheid, die tot een zaligen dood leidt, naar Ps. 90: 12.
 2.) Des Christens gedrag in doodsgevaar, naar Matth. 8: 25.
 3.) Des Christens schikkingen tot de afreize, naar Jes. 38: 1.
XVII. Het lijk, naar Luc. 7: 11—15.
XVIII. De Graven, naar Matth. 27: 61.

De Prijs in netten omslag is *f* 2,25.

Te Haarlem bij JOH. ENSCHEDE EN ZONEN.